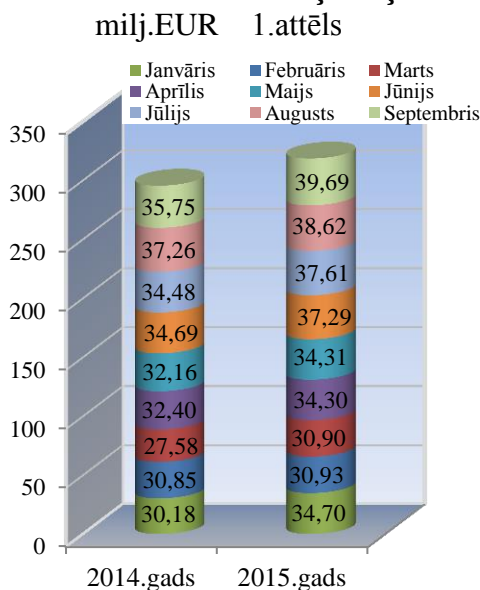

Naftas produktu (degvielas) aprite 2015.gada deviņos mēnešos

1. Akcīzes nodokļa ieņēmumi

2015.gada 9 mēnešos akcīzes nodoklis par naftas produktiem iekasēts **318,35 milj. EUR** apjomā, kas ir par 23,01 milj. EUR jeb **par 8% vairāk** kā 2014.gada attiecīgajā periodā.

2015.gada 9 mēnešos, salīdzinot ar 2014.gada attiecīgo periodu, akcīzes nodokļa ieņēmumi palielinājušies:

- par dīzeļdegvielu, ieskaitot dīzeļdegvielu, kurai pievienota biodīzeļdegviela un iezīmēto (marķēto) dīzeļdegvielu (*turpmāk – dīzeļdegviela*) – par 23,77 milj. EUR jeb 12%;
- par sašķidrināto naftas gāzi, kuru izmanto kā degvielu (*turpmāk – autogāze*) – par 0,26 milj. EUR jeb 4%.

Akcīzes nodokļa ieņēmumi samazinājušies:

- par svinu nesaturošo benzīnu (*turpmāk – benzīns*) - par 0,59 milj. EUR jeb 1% (skatīt 1.pielikumu).

Akcīzes nodokļa ieņēmumus par naftas produktiem 2015.gadā ietekmē:

- patēriņam nodotā naftas produktu (degvielas) apjoma pieaugums (+2%);
- naftas produktu patēriņa struktūras izmaiņas – 2015.gada deviņos mēnešos, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, pieaudzis dīzeļdegvielas īpatsvars (attiecīgi samazinoties petrolejas īpatsvaram) kopējā patēriņa struktūrā (skatīt 4. nodaļu);
- sākot ar 2015.gada 1.jūliju, dīzeļdegvielai (gāzeļļai) un tādai dīzeļdegvielai (gāzeļļai), kurai pievienota no rapšu sēklām iegūta biodīzeļdegviela un kuru izmanto likuma "Par akcīzes nodokli" 18.panta 5.daļā minētiem mērķiem, noteiktais akcīzes nodoklis 50 euro par 1000 litriem.

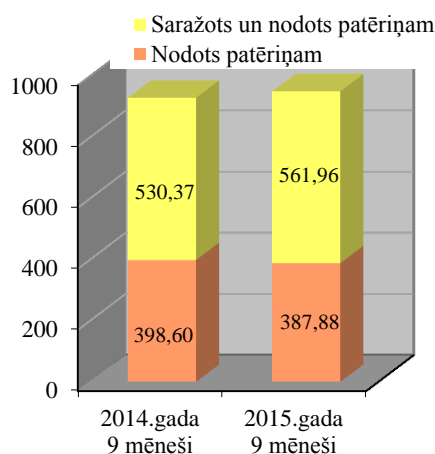
2. Naftas produktu (degvielas) aprītē iesaistītās personas

Latvijā 2015.gada 30.septembrī komersantiem bija spēkā esošas speciālās atļaujas (licences) darbībai ar naftas produktiem un/vai biodegvielu:

- apstiprināta noliktavas turētāja darbībai – 85;
- reģistrēta saņēmēja darbībai – 2;
- reģistrēta nosūtītāja darbībai – 48;
- degvielas vairumtirdzniecībai – 38;
- degvielas mazumtirdzniecībai – 122.

3. Naftas produktu (degvielas) nodošana patēriņam Latvijā

(tūkst. tonnas) 2.attēls

2015.gada 9 mēnešos kopējais patēriņam Latvijā nodoto naftas produktu (degvielas) apjoms ir 949,85 tūkst. tonnas un tas ir par 20,87 tūkst. tonnām jeb par **2% vairāk** kā 2014.gada attiecīgajā periodā.

Palielinājies patēriņam nodotais apjoms:

- dīzeļdegvielai - par 45,56 tūkst. tonnām jeb 7%;
- autogāzei – par 0,34 tūkst. tonnām jeb 1%;
- naftas produktiem, kuri tiek iekļauti grupā „citi” – par 1,31 tūkst. tonnām jeb 29%;

- biodīzeļdegvielai – par 0,11 tūkst. tonnām jeb 22%;

Samazinājies patēriņam nodotais apjoms:

- petrolejai (ieskaitot reaktīvo degvielu) – par 23,74 tūkst. tonnām jeb 38%;

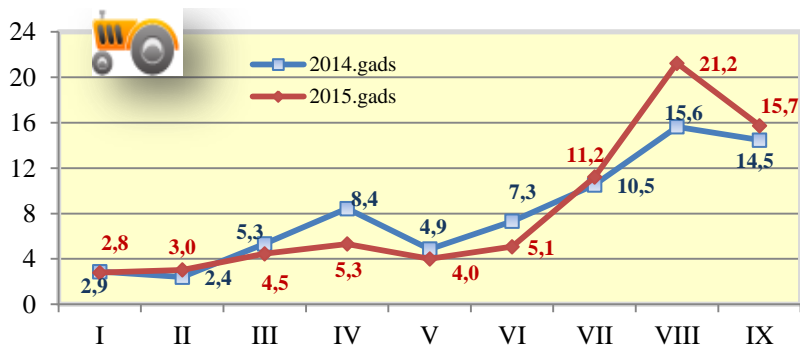
- degvielai – par 0,66 tūkst. tonnām jeb 28%;
- sašķidrinātajai naftas gāzei, kuru izmanto par kurināmo (turpmāk – kurināmā gāze) – par 1,90 tūkst. tonnām jeb 7%;
- benzīnam, ieskaitot benzīnu, kuram pievienots no lauksaimniecības izejvielām iegūts etilspirts – apjoms ir līdzīgs kā 2014.gada deviņos mēnešos – izmaiņas mazākas par 1% (skatīt 2.pielikuma 1.tabulu).

Līderpozīcijās, vērtējot pēc kopējā patēriņam Latvijā nodotā naftas produktu (degvielas) apjoma, atrodas SIA „Statoil Fuel & Retail Latvia”, SIA „Neste Latvija” un SIA „Lukoil Baltija R”. Piecpadsmit **lielākie komersanti** pēc 2015.gada deviņos kopējā patēriņam Latvijā nodotā naftas produktu (degvielas) apjoma uzskaitīti 5.pielikumā.

2015.gada 9 mēnešos akcīzes preču noliktavās kopumā saražoti, sajaukti, iezīmēti (marķēti), apstrādāti, fasēti naftas produkti 819,47 tūkst. tonnu apjomā, kas ir par 95,46 tūkst. tonnām jeb par 13% vairāk kā 2014.gada deviņos mēnešos. Palielinājies akcīzes preču noliktavās sajauktās dīzeļdegvielas, benzīna un sašķidrinātās gāzes apjoms, bet samazinājies saražotās biodīzeļdegvielas apjoms. Lielākā daļa no akcīzes preču noliktavās saražoto naftas produktu apjoma ir nodoti patēriņam Latvijā (skatīt 2.pielikuma 1.1.tabulu).

Dīzeļdegviela lauksaimniekiem - nodošana patēriņam

(tūkst. tonnas) 3.attēls

2015.gada deviņos mēnešos realizācijai lauksaimniecības produkcijas ražotājiem nodotas **72,83 tūkst. tonnas** dīzeļdegvielas un tas ir par 1,01 tūkst. tonnām jeb **1% vairāk** kā 2014.gada attiecīgajā periodā (skatīt 2.pielikuma 1.tabulu).

2015.gada augustā un septembrī realizācijai lauksaimniecības produkcijas ražotājiem nodotās dīzeļdegvielas apjoms, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgajiem periodiem ievērojami pieaudzis, kam iemesls varētu būt lauksaimniecības produkcijas

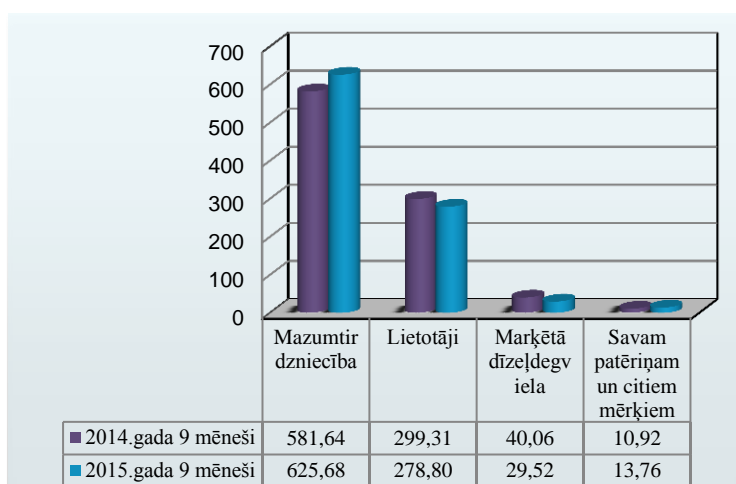
ražotāju vēlēšanās izveidot krājumus dīzeļdegvielai, kura nav iezīmēta (marķēta) (skatīt 3.pielikuma 1.tabulu).

Saskaņā ar likumu "Par akcīzes nodokli", sākot ar 2015.gada 1.jūliju dīzeļdegvielai, kura paredzēta realizācijai lauksaimniecības produkcijas ražotājiem, tiek piemērota akcīzes nodokļa likme 50 EUR par 1000 litriem dīzeļdegvielas, kā arī 30.oktobrī stājas spēkā likuma norma, kas nosaka, ka, lai varētu piemērot samazināto likmi, dīzeļdegvielai jābūt iezīmētai (marķētai) saskaņā ar likuma 28.pantu.

Kārtību, kādā piemēro likumā "Par akcīzes nodokli" normas, nosaka 2015.gada 14.aprīļa Ministru kabineta noteikumi Nr.194 „Kārtība, kādā piemēro samazināto akcīzes nodokļa likmi iezīmētai (marķētai) dīzeļdegvielai (gāzeļļai), ko izmanto lauksaimniecības produkcijas ražošanai, lauksaimniecības zemes apstrādei un meža vai purva zemes apstrādei, kurā kultivē dzērvenes vai mellenes, kā arī zemes apstrādei zem zivju dīķiem”.

4. Naftas produktu (degvielas) realizācija

(tūkst. tonnas) 4.attēls

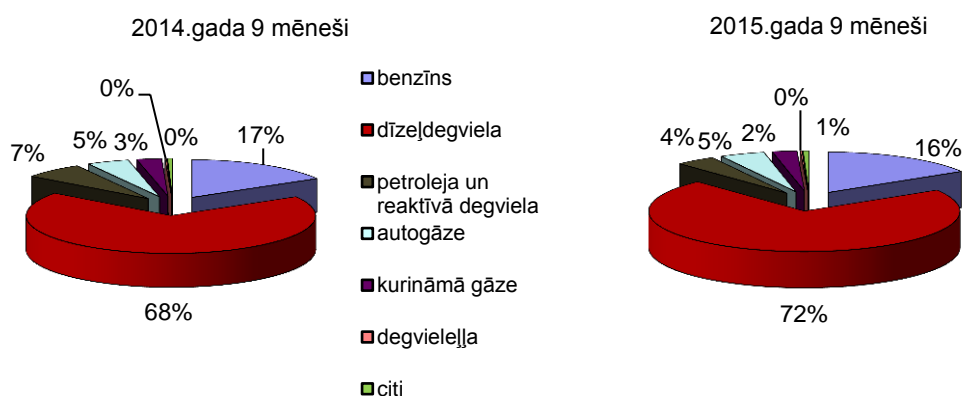

2015.gada 9 mēnešos kopumā Latvijā realizētas 947,77 tūkst. tonnas naftas produktu (degvielas), kas ir par 15,84 tūkst. tonnām jeb **2% vairāk** kā 2014.gada deviņos mēnešos. Palielinājies mazumtirdzniecībā realizētās degvielas apjoms un savam patēriņam un citiem mērķiem izmantotās degvielas apjoms. Savukārt samazinājusies realizācija lietotājiem

vairumtirdzniecībā un iezīmētās (marķētās) degvielas realizācija tās lietotājiem.

Vērtējumā pa produktu kategorijām – **palielinājies** realizācijas apjoms dīzeļdegvielai (par 6%), autogāzei (par 1%), degvieleļļai (par 13%) un naftas produktiem, kuri tiek iekļauti grupā „citi” (par 13%), bet realizācijas apjoms **samazinājies**, petrolejai (par 38%), kurināmai gāzei (par 7%), benzīnam (par 1%) (skatīt 2.pielikuma 2.tabulu).

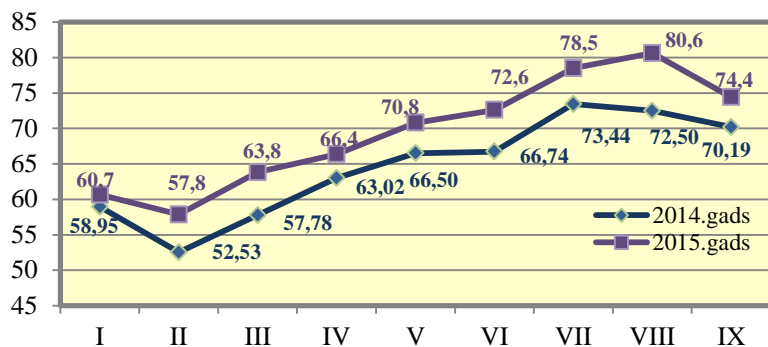
Naftas produktu veidu īpatsvars (procentos) kopējā realizēto naftas produktu struktūrā 5.attēls

2015.gada deviņos mēnešos, salīdzinot ar 2014.gada attiecīgo periodu, kopējā realizēto naftas produktu struktūrā palielinājies dīzeļdegvielas īpatsvars, attiecīgi samazinoties benzīna, petrolejas un reaktīvās degvielas un kurināmās gāzes īpatsvaram (skatīt 2.pielikuma 2.tabulu un 5.attēlu).

4.1. Naftas produktu mazumtirdzniecība

(tūkst. tonnas) 6.attēls

2015.gada 9 mēnešos mazumtirdzniecībā kopumā realizētas **625,68 tūkst. tonnas** degvielas, kas ir par 44,04 tūkst. tonnām jeb **8% vairāk** kā 2014.gada attiecīgajā periodā (skatīt 2.pielikuma 2.1.tabulu).

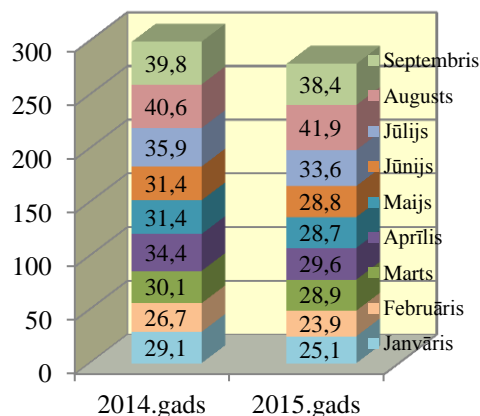
Realizētās dīzeļdegvielas apjoms ir palielinājies par 43,71 tūkst. tonnām jeb 11% un realizētās autogāzes apjoms par

0,25 tūkst. tonnām jeb 1%. Mazumtirdzniecībā realizētā benzīna apjoms ir stabilizējies un ir līdzīgs kā 2014.gada attiecīgajā periodā (skatīt 2.pielikuma 2.1.tabulu).

Lielākie **komersanti** pēc 2015.gada deviņos mēnešos **mazumtirdzniecībā** realizētā degvielas apjoma uzskaitīti 5.pielikumā.

4.2. Naftas produktu (degvielas) realizācija lietotājiem (vairumtirdzniecībā)

(tūkst. tonnas) 7.attēls

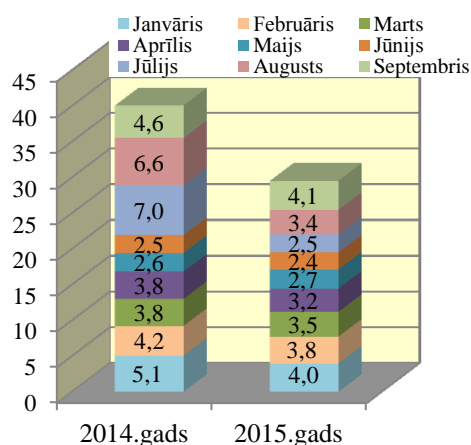

2015.gada 9 mēnešos lietotājiem kopumā realizētas **278,80 tūkst. tonnas** degvielas, kas ir par 20,51 tūkst. tonnām jeb **7% mazāk** kā 2014.gada attiecīgajā periodā (skatīt 2.pielikuma 2.2.tabulu).

Apjoms ievērojami **samazinājies petrolejai**, kas skaidrojams ar to, ka naftas produktu aprītes pārskatos netiek deklarētas reaktīvās degvielas apjoms, kuru no muitas noliktavas gaisa kuģu apgādei piegādā viens komersants.

4.3. Marķētās dīzeļdegvielas realizācija

(tūkst. tonnās) 8.attēls

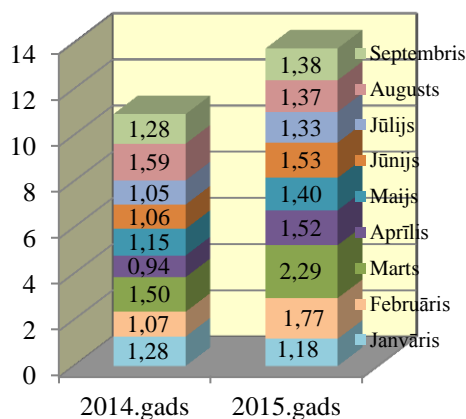
2015.gada 9 mēnešos iezīmētā (marķētā) dīzeļdegviela ir realizēta kopumā **29,52 tūkst. tonnu** apjomā, kas ir par 10,55 tūkst. tonnām jeb **par 26% mazāk** kā iepriekšējā gada attiecīgajā periodā. Samazinājums skaidrojams ar 2014.gada netipiski lielo realizācijas apjomu, kurš bija saistīts ar siltumapgādes uzņēmuma rezerves kurināmā iegādēm.

Samazinājies juridiskajām personām, izmantošanai par kurināmo vai siltumenerģijas ražošanai produkcijas ražošanas (pārstrādes)

tehnoloģiskajā procesā realizētās iezīmētās (marķētās) dīzeļdegvielas apjoms (par 7,91 tūkst. tonnām jeb 34%) un kuģu apgādei (par 3,01 tūkst. tonnām jeb 25%), bet nedaudz palielinājies izmantošanai brīvistās un brīvajās zonās (par 0,23 tūkst. tonnām jeb 8%) un fiziskajām personām (par 0,14 tūkst. tonnām jeb 8%) realizētās iezīmētās (marķētās) dīzeļdegvielas apjoms (skatīt 2.pielikuma 2.3.tabulu).

4.4. Naftas produktu (degvielas) izlietojums savam patēriņam, citiem mērķiem

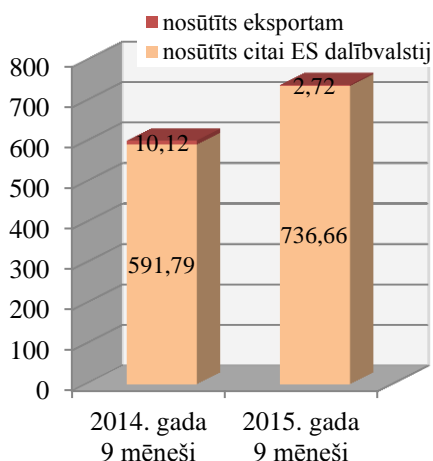
(tūkst. tonnas) 9.attēls

2015.gada 9 mēnešos komersanti savam patēriņam un citiem mērķiem (tai skaitā citu preču, kas nav naftas produkti, ražošanai) kopumā izmantojuši naftas produktus **13,76 tūkst. tonnu** apjomā, kas ir par 2,85 tūkst. tonnām jeb **26% vairāk** kā 2014.gada attiecīgajā periodā. Vislielākais izlietojuma palielinājums vērojams dīzeļdegvielai (par 2,92 tūkst. tonnām jeb 69%), kas skaidrojams ar dīzeļdegvielas izmantošanu produktu ražošanā, kas nav akcīzes preces. Pieaudzis arī izlietojums naftas produktiem, kuri tiek iekļauti grupā „citi” (par 0,67 tūkst. tonnām jeb 14%) (skatīt 2.pielikuma 2.4.tabulu).

5. Naftas produktu nosūtīšana uz citām ES dalībvalstīm un eksportam

(tūkst. tonnas) 10.attēls

2015.gada 9 mēnešos komersanti no akcīzes preču noliktavām Latvijā, piemērojot atlikto akcīzes nodokļa maksāšanu, nosūtījuši naftas produktus (degvielu) kopumā **739,38 tūkst. tonnu** apjomā, pārsvarā naftas produkti (736,66 tūkst. tonnas) nosūtīti citām Eiropas Savienības dalībvalstīm (skatīt 2.pielikuma 3.tabulu).

Kopumā atliktā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā no Latvijas izvesto naftas produktu apjoms 2015.gada deviņos mēnešos ir par 137,48 tūkst. tonnām jeb **23% lielāks** kā 2014.gada attiecīgajā periodā. Pieaugumu galvenokārt veido izvešanai uz citām dalībvalstīm nosūtītās dīzeļdegvielas un sašķidrinātās naftas gāzes apjoma palielināšanās (skatīt 2.pielikuma 3.1.tabulu).

Analītiskajā pārskatā un pielikumos, aprēķinot naftas produktu daudzumu tonnās, ir pielietoti sekojoši blīvumi: benzīnam - 0,765 t/m³; degvielleļļai - 0,95 t/m³; petrolejai - 0,78 t/m³; dīzeļdegvielai - 0,835 t/m³; biodīzeļdegvielai - 0,887 t/m³; marķētai dīzeļdegvielai - 0,835 t/m³, naftas gāzei - 0,55 t/m³.